

INKASSONÄMNDEN

Uttalande
den 28 september 2009
Dnr 103/2008

Anmälare och borgenär: Ett aktiebolag

Inkassoombud: Intrum Justitia Sverige AB

Frågeställningar: Inkassoombuds behörighet att för flera borgenärs räkning träffa avtal med gäldenär om avbetalningsplan där inbetalning fördelas procentuellt på de olika borgenärerna, avbetalningsplan med månadsinbetalningar om t.ex. 1 kr m.m.

Anmälares uppgifter

Anmälares har ett avtal med inkassoombudet om att utföra inkassotjänster åt anmälares. Anmälares har nu uppmärksammat att inkassoombudet har träffat överenskommelser om avbetalningsplaner med gäldenärer som innebär månadsinbetalningar med så små belopp som en eller två kr. Inkassoavtalet (7 §) ger visserligen inkassoombudet rätt att godkänna ackord eller annan uppgörelse som inkassoombudet bedömer ligger i abonnentens (anmälares) eller inkassoombudets intresse. Inkassoombudet lägger rutinmässigt samman ärenden med olika borgenärer och fördelar rakt av inbetalningen från gäldenären procentuellt i förhållande till fordrans storlek utan någon som helst rimlighet eller begränsning i det månadsbelopp som kommer anmälares till handa.

Anmälares önskar inkassonämndens prövning av om inkassoombudet kan anses ha bedrivit inkassoverksamhet på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt i och med att bolaget vidtagit åtgärder som resulterat i de extremt låga avbetalningarna. Anmälares anser vidare att bestämmelsen i 7 § är oskälig och därför ska lämnas utan avseende. Anmälares kontaktade inkassobolaget och anförde att dessa ärenden lika gärna kunde avslutas eftersom den administrativa kostnaden för att hantera dessa månadsbelopp vida överstiger det inkasserade beloppet. Inkassobolaget svarade att ett avslutande skulle kosta 50 % av kvarvarande skuldbelopp i enlighet med det mellan parterna gällande avtalet.

Inkassoombudets uppgifter

Inkassoombudet anser att bolaget agerat i enlighet med parternas avtal och god etik i inkassoverksamhet. Inkassoombudet har ingen skyldighet att inhämta godkännande från borgenären vid överenskommelse om avbetalningsplan. Avtalet ger stöd för att ingå ackord eller annan uppgörelse som inkassoombudet bedömer ligger i borgenärens eller

INKASSONÄMNDEN

inkassoombudets intresse. Avtalsvillkoret är inte oskäligt. De aktuella ärendena rör gravt skuldsatta personer där situationsanpassade åtgärder och individanpassade lösningar har visat sig ge det bästa utfallet. När bolaget träffar en överenskommelse om avbetalningsplan med en gäldenär kontrollerar bolaget gäldenärens betalningsförmåga och om det totala amorteringsbeloppet är rimligt i förhållande till betalningsförmågan. Vid bedömningen tas hänsyn till gäldenärens totala skuldsituation, möjlighet att få betalt genom verkställighet hos kronofogden, vilka övriga skulder som är föremål för utmätning och om dessa är s.k. prioriterade eller oprioriterade. I egenskap av inkassoombud ser bolaget till att gäldenärer inte drabbas av onödiga kostnader, t.ex. av flera avbetalningsplaner. Om längden på den avbetalningsplan som inkassoombudet träffar med en gäldenär sträcker sig över 36 månader sker alltid en omförhandling av amorteringsbeloppet inom ett år. Vid omförhandlingen kontrollerar inkassoombudet återigen gäldenärens betalningsförmåga och för diskussioner med gäldenären för att finna en lösning som är fördelaktig för både gäldenären och fordringsägaren. De gäldenärer som kontaktar inkassoombudet önskar i de flesta fallen en avbetalningsplan som ska omfatta samtliga de ärenden som inkassoombudet bevakar gentemot gäldenären. I dessa fall fördelas inkomna betalningar procentuellt mellan borgenärerna. Inkassoombudet anser inte detta vara olämpligt, då detta följer av gäldenärens önskemål och de åtaganden inkassoombudet har mot sina uppdragsgivare.

De avbetalningar som gäldenärerna erlagt i anmälares ärenden har avräknats i enlighet med avtalet mellan anmälares och inkassoombudet, dvs. i första hand mot lagstadgade kostnader och därefter mot ränta och kapitalbelopp. I enlighet med avtalet har inkassoombudet rätt att tillgodoräkna sig samtliga kostnader samt 50 procent av inkasserat ränte- och kapitalbelopp. På inkassotjänsten föreligger momsplikt. Den del av betalningen som, efter avdrag av det belopp som enligt avtalet tillfaller inkassoombudet, återstår har inkassoombudet redovisat som mervärdeskatt till Skatteverket. Någon utbetalning från inkassoombudet har anmälares inte fått. Beloppet har anmälares i stället fått från Skatteverket vid mervärdeskatte-redovisning. Då någon utbetalning inte skett från inkassoombudet bestrider inkassoombudet att anmälares kan ha orsakats några kostnader i anledning av de erlagda betalningarna.

Anmälares har rätt att återkalla de ärenden som inkassoombudet bevakar åt anmälares. Vid återkallelse har dock inkassoombudet rätt att, i enlighet med inkassoavtalet, kräva ersättning av anmälares. Bestämmelsen i avtalet är vanligt förekommande inom inkassobranchen och följer av att inkassoombud som i långtidsbevakningsärenden åtar sig att under en längre period genomföra preskriptionsbrytande åtgärder, ska kunna tillförsäkras ersättning för detta. Anmälares står enligt avtalet inte någon risk för de kostnader eller utlägg som uppstår i samband med hanteringen av avskrivna fordringar.

Inkassonämndens bedömning

De ovan beskrivna villkoren i inkassoavtalet (7 §) är vanliga i inkassoverksamhet och motiveras av att inkassoombudet under en längre period åtar sig att försöka få betalning utan att tillförsäkras någon ersättning för detta arbete. Nämnden har i tidigare ärende (dnr 39/2001) uttalat att en sådan bestämmelse är förenlig med god etik i inkassoverksamhet och har vidare uttalat att det likaså är förenligt med god etik i inkassoverksamhet att driva in bagatellbelopp (dnr 11/2000). Nämnden saknar anledning att nu inta någon annan ståndpunkt.

INKASSONÄMNDEN

En annan sak är att det i det enskilda fallet kan ifrågasättas om avtalsvillkoren har tillämpats på ett sätt som är förenligt med god etik i inkassoverksamhet och om hanteringen i övrigt har varit förenlig härmed.

Att ett inkassobolag kan åta sig uppdrag för flera olika borgenärer som har fordringar mot en och samma gäldenär är en självklarhet. Av hänsyn till gäldenären kan inkassobolaget upprätta en gemensam avbetalningsplan för gäldenärens samtliga borgenärer, vilket knappast kan ifrågasättas från etisk synpunkt. I ett utomrättsligt förfarande kan gäldenären erlægga betalning till den borgenär han eller hon väljer. I den mån gäldenären inte har lämnat någon anvisning om hur betalning ska göras kan förmånsrättslagen (1970:979) tjäna till ledning för vad som får uppfattas som god sed. Enligt 18 § förmånsrättslagen har fordringar, som inte är förenade med förmånsrätt, lika rätt. Fördelning mellan fordringar sker i proportion till fordringarnas storlek. Inkassobolaget har fördelat inkomna pengar i enlighet med förmånsrättslagen och nämnden kan inte finna annat än att inkassobolaget har handlat i enlighet med god inkassosed i detta hänseende.

Den aktuella fördelningen mellan borgenärerna av gäldenärens inbetalningar har resulterat i att anmälaren fått tilldelning med mycket små belopp. Tilldelning av bagatellbelopp, antingen som utbetalning från inkassoombudet eller i form av avräkning från Skatteverket, torde medföra administrativa kostnader hos borgenären som överstiger det tilldelade beloppet. Nämnden har förståelse för att det kan väcka irritation. För att motverka detta och för att undvika missförstånd kan inkassoombudet se till att borgenären får tillräcklig information om redovisning av småbelopp. Inkassoombudet bör givetvis sträva efter att hanteringen inte leder till orimliga resultat för borgenären. I de fall där det är möjligt bör inkassoombudet således använda administrativa rutiner som medger att beloppen utbetalas först efter viss tid eller sedan visst belopp uppnåtts.

Med detta uttalande avslutar nämnden handläggningen av ärendet.

Detta uttalande har beslutats enhälligt av ordföranden Ulla Erlandsson samt ledamöterna Elisabet Malmström och Charlotte Strandberg.

/Ulla Erlandsson/
Ordförande

/Claes Månsson/
Sekreterare